

Program upravljanja otpadom u Republici Srbiji

Zemlja:
Srbija

Broj projekta:
52642

Poslovni sektor:
Infrastrukturni sektor Evropa

Vrsta objave:
Javna

Kategorija zaštite životne sredine: A

Očekivan datum odobrenja projekta:
15.12.2021.

Status:
Sagledan koncept projekta, čeka se konačno odobrenje

Datum objavljivanja rezimea projekta na engleskom jeziku: 6. avgust 2021.

Opis projekta

Obezbeđivanje kredita sa državnom garancijom u iznosu do 75 miliona evra Republici Srbiji (u daljem tekstu "**Zajmoprimac**", ili "**Klijent**"), koji se sastoji od dve tranše: 1) iznos do 50 miliona evra će biti rezervisan prilikom potpisivanja ugovora (u daljem tekstu „**Tranša 1**“) i 2) nerezervisana tranša u iznosu do 25 miliona evra, koja će biti rezervisana u skladu sa odlukom Banke nakon detaljne analize – *Due Diligence* (u daljem tekstu „**Tranša 2**“). Sredstva zajma će se koristiti za finansiranje sistema za upravljanje čvrstim otpadom u nekoliko gradova u Srbiji, troškove nadzora projekta i tehničku pomoć (u daljem tekstu „**Projekat**“). Projekat će biti podeljen u dve faze, u zavisnosti od stepena pripreme. Prva faza podrazumeva razvoj četiri regionalna centra za upravljanje otpadom (u daljem tekstu „**RCUO**“) u Kaleniću (centralna Srbija), Somboru (severna Srbija), Dubokom i Novoj Varoši (zapadna Srbija). Druga faza će se sastojati od izgradnje tri RCUO-a i unapređenja regionalnih sistema za primarno sortiranje otpada u nekoliko postojećih regiona. Ukupna vrednost projekta je 150 miliona evra, i biće kofinansirana u odnosu 50:50 sa Francuskom agencijom za razvoj (u daljem tekstu „**AFD**“).

Ciljevi projekta

Projekat ima za cilj da podrži razvoj integriranih i savremenih sistema za upravljanje čvrstim otpadom, koji su u skladu sa standardima EU putem (i) uspostavljanja RCUO-a raspoređenih oko regionalnog centra koji pokriva nekoliko opština (naročito za regionalne sanitarne deponije) ; (ii) uspostavljanja sistema za primarno sortiranje/ reciklažu (postrojenje za ponovnu upotrebu materijala); i (iii) tretman i ponovnu upotrebu biorazgradivog otpada. Ostale investicije koje se tiču infrastrukture za prikupljanje otpada (kante za smeće/ kontejneri, vozila i transfer stanice), će takođe biti uključene u okvir projekta.

Uticaj na tranziciju

Očekivan nivo uticaja na tranziciju: [80]

Primarni kvalitet: Zeleni.

Projekat će promovisati efikasnost resursa tako što će u regionima uvoditi prakse održivog upravljanja otpadom, kroz izgradnju sanitarnih deponija u skladu sa standardima EU, i puštanje u rad postrojenja za ponovnu upotrebu materijala, postrojenja za kompostiranje, i sistema primarnog sortiranja otpada. Očekuje se da će projekat doprineti smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte („GHG“) od 178,068 t/e godišnje, što će za rezultat imati značajne koristi za zdravlje i životnu sredinu. Projekat će takođe uključiti i *policy dialogue* u vezi sa pripremom i usvajanjem Regionalnih planova za upravljanje otpadom.

Informacije o klijentu

Republika Srbija

Republika Srbija koju predstavlja Ministarstvo finansija („MF“). Projekat će implementirati Ministarstvo zaštite životne sredine („MZŽS“).

Finansiranje EBRD-a

75,000,000.00 evra

Rezervisana tranša u iznosu do 50 miliona, i nerezervisana tranša u iznosu do 25 miliona evra.

Ukupna vrednost projekta

150,000,000.00 evra

Ukupna vrednost projekta je 150 miliona evra, i biće kofinansiran u odnosu 50 :50 u saradnji sa AFD.

Socijalna kategorizacija i uticaj na životnu sredinu

Projekat je ocenjen kao projekat kategorije A, u okviru Politike za zaštitu životne sredine i društveno-ekonomska pitanja EBRD-a iz 2019. Uključuje finansiranje nekoliko odvojenih lokacija za upravljanje čvrstim otpadom, od kojih je jedna, Kalenić

svrstana u Kategoriju A zbog svog kapaciteta. Ostala tri RCUO u Tranši 1 bi bili svrstani u Kategoriju B, ukoliko bi bili finansirani kao samostalni projekti. Pod-projekti u Tranši 2 će biti predmet odvojene kategorizacije, procene i objave. Dubinska analiza za Tranšu 1 je izvedena uz pomoć eksternih konsultanata za životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja, i podeljena je u dva dela. Izvedena je GAP analiza lokalne Studije uticaja na životnu sredinu za Kalenić (u daljem tekstu „EIA“), dok su Sombor, Duboko i Nova Varoš bili predmet procene uticaja na životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja.

Analiza uticaja na životnu sredinu („EIA“) za Kalenić je objavljena 6. avgusta 2021., zajedno sa propratnom dokumentacijom koja uključuje netehnički rezime („NTS“), Plan angažovanja zainteresovanih strana („SEP), Okvirni plan za otkup zemljišta i raseljavanje („LARF“), i Akcioni plan za zaštitu životne sredine i društveno-ekonomska pitanja („ESAP“). EIA je pripremljena u svrhu izdavanja potrebnih dozvola i ažurirana 2020. godine, i u skladu je sa lokalnim i relevantnim zahtevima Evropske unije; prethodno je bila predmet konsultacija i objavljena je na lokalnom nivou. Do sada Banka nije primila komentare na ove dokumente. NTS, SEP, LARF i ESAP su pripremljeni i za ostale lokacije, i usaglašeni sa klijentima. Svaki ESAP sadrži listu aktivnosti kako bi se uspostavili sistemi za zaštitu životne sredine, društvena pitanja i upravljanje radnom snagom na novim deponijama, i kako bi se unapredili i implementirali planovi za njihovu izgradnju i operativno upravljanje. Za Kalenić tek treba da se utvrdi konačni projekat za pojedine elemente, uključujući postrojenje za prečišćavanje procesnih voda, sakupljanje deponijskog gasa, postrojenje za tretman otpada i postrojenje za kompostiranje. Uticaji na životnu sredinu i društvena pitanja povezani sa ovim komponentama su opisani u opštim crtama u EIA-i i NTS-u. Dodatne procene uticaja će biti sprovedene kada se preciziraju detalji projekta, a u skladu sa tim će se ažurirati i planovi upravljanja.

Projekat će unaprediti značajan deo sistema za upravljanje otpadom u Srbiji, u skladu sa standardima EU i Nacionalnog programa upravljanja otpadom. Prve četiri lokacije će pokrivati 29 opština sa preko 900,000 stanovnika. Ove deponije, izgrađene prema standardima EU, će uvesti sortiranje otpada i reciklažu, tretman i ponovnu upotrebu biorazgradivog otpada i prateću infrastrukturu. Projekat će dovesti do zatvaranja brojnih divljih deponija u celoj Srbiji. Očekuje se da će unapređenje upravljanja otpadom rezultirati smanjenjem emisije gasova sa efektom staklene bašte od oko 178,000 tona CO₂ godišnje.

Zemljište za glavne lokacije je u javnom vlasništvu, tako da nije potrebno raseljavanje domaćinstava, iako će biti potrebno sprovesti akviziciju nekih parcela za transfer stanice. Procenjeno je da je rizik za gubitak prihoda usled budućeg ograničenja pristupa neformalnim sakupljačima otpada nizak, ali je LARF razvijen kao mera predostrožnosti za svaku lokaciju. Ostali potencijalni uticaji se mogu odnositi na zagađenje zemljišta ili podzemnih voda, neprijatne mirise i vizuelnu nelagodu. Ovo se može rešiti adekvatnim dizajnom projekta i upravljanjem lokacijom, kao što je navedeno u ESAP-u. EBRD će, kroz godišnje izveštaje klijenta i Jedinice za implementaciju projekta, kao periodične nezavisne revizije, pratiti sprovođenje mera za zaštitu životne sredine i društveno-ekonomskih pitanja.

Tehnička saradnja („TC“)

Pre potpisivanja ugovora:

- TC1: DD životne sredine i socijalnih pitanja za pod-projekat Kalenić (Kategorija A), uključujući analizu svih aspekata životne sredine i socijalno-ekonomskih

pitanja, vezanih za implementaciju projekta.

Nakon potpisivanja ugovora :

- TC2 : Podrška Jedinici za implementaciju projekta („PIU“) formiranoj na nivou Ministarstva zaštite životne sredine, u pripremi tenderske dokumentacije, izvođenju tendera, praćenju korišćenja sredstava i implementaciji Tranše 1 projekta.

Doprinos

- Struktura finansiranja: EBRD nudi finansiranje koje nije dostupno iz komercijalnih izvora pod prihvatljivim uslovima.
- Postavljanje standarda: Klijent zahteva/ koristi ekspertizu EBRD-a na polju najboljih međunarodnih standarda u nabavci, i standarda vezanih za očuvanje životne sredine koji su iznad „uobičajenog poslovanja“.
- Znanje, inovacija i izgradnja kapaciteta: EBRD obezbeđuje stručnost, inovaciju, znanje i/ili sposobnosti ključne za pravovremenu realizaciju ciljeva projekta, uključujući podršku u jačanju kapaciteta klijenta.

Kontakti u kompaniji

Filip Abramovic
Filip.Abramovic@ekologija.gov.rs
011/31-32-572
www.ekologija.gov.rs
Omladinskih brigada 1 - Novi Beograd

Opšte informacije o tranziciji

Dodatne informacije o pristupu EBRD u oblasti merenja uticaja tranzicije mogu se naći [ovde](#).

Poslovne prilike

U vezi sa mogućnostima za poslovnu saradnju ili nabavkama, obratite se kompaniji koja je klijent.

U vezi sa mogućnostima za poslovanje sa EBRD (koje se ne odnose na nabavku) kontaktirajte:

Tel: +44 20 7338 7168
E-mail: projectenquiries@ebrd.com

U vezi sa projektima u državnom sektoru, posetite [EBRD nabavke](#):

Tel: +44 20 7338 6794
E-mail: procurement@ebrd.com

Opšti upiti

Konkretni upiti se mogu uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Politika zaštite životne sredine i socijalna politika (eng. ESP)

U [ESP](#) i Uslovima za realizaciju (eng. PR) vezanim za nju utvrđeni su načini na koje EBRD sprovodi svoju opredeljenost za promovisanje „ekološki prihvatljivog i održivog razvoja“. ESP i PR sadrže konkretne odredbe kojima se od klijenata traži da poštuju važeće zahteve predviđene nacionalnim zakonima u oblasti javnog informisanja i javnih konsultacija, kao i da uspostave žalbeni mehanizam za primanje i omogućavanje rešavanja žalbi i pritužbi zainteresovanih strana, posebno u vezi sa ekološkim i socijalnim učinkom klijenta i projekta. Srazmerno prirodi i obimu rizika i uticaja projekta na životnu sredinu i socijalna pitanja, EBRD dodatno zahteva od svojih klijenata da po potrebi objavljuju informacije o rizicima i uticajima koji proističu iz projekata, ili da sprovedu konstruktivne konsultacije sa zainteresovanim stranama, razmotre njihove komentare i odgovore na njih.

Više informacija o praksi EBRD u ovoj oblasti dato je u [ESP](#).

Integritet i usklađenost sa propisima

Kancelarija Glavnog stručnjaka EBRD za kontrolu usklađenosti sa propisima (eng. OCCO) promoviše dobro upravljanje i osigurava da, u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, sve aktivnosti Banke ispunjavaju najviše standarde integriteta. Za sve klijente Banke sprovodi se detaljna analiza integriteta kako bi se osiguralo da projekti ne predstavljaju neprihvatljiv rizik po integritet ili reputaciju Banke. Banka smatra da je identifikovanje i rešavanje pitanja tokom faza ocenjivanja i odobravanja projekta najdelotvorniji način da se osigura integritet poslovanja Banke. OCCO ima ključnu ulogu u ovim naporima za zaštitu, a takođe pomaže u praćenju rizika po integritet projekata u periodu nakon ulaganja.

OCCO je takođe nadležna za ispitivanje navoda o prevari, korupciji i zloupotrebi službene dužnosti u projektima koje finansira EBRD. Svako, bilo unutar ili izvan Banke, ko sumnja da je došlo do prevare ili korupcije, treba da podnese pisanu prijavu glavnom stručnjaku za kontrolu usklađenosti sa propisima putem elektronske pošte na compliance@ebrd.com. OCCO će postupati po svim prijavljenim stvarima u cilju daljeg praćenja. Sve prijave, uključujući i one anonimne, će biti razmotrene. Prijave se mogu dostaviti na bilo kom jeziku Banke ili jeziku neke od zemalja u kojima Banka posluje. Dostavljene informacije moraju biti date u dobroj veri.

Politika pristupa informacijama (eng. AIP)

Ovom politikom se utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i sprovodi konsultacije sa zainteresovanim stranama Banke, kako bi podigla nivo poznavanja i razumevanja njenih strategija, politika i operacija, posle njenog stupanja na snagu 1. januara 2020. godine. Da biste saznali koje informacije su dostupne na veb sajtu EBRD posetite stranicu [Politika pristupa informacijama](#).

Konkretno zahteve za dobijanje informacija možete uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (eng. IPAM)

Ako naponi klijenta ili Banke za otklanjanje razloga za zabrinutost vezanih za životnu sredinu, socijalna pitanja ili objavljivanje podataka (npr. putem mehanizma koji je klijent uspostavio za rešavanje pritužbi na nivou projekta ili kroz direktnu saradnju sa rukovodstvom Banke) ostanu bez uspeha, pojedinci i organizacije mogu da pokušaju da otklone svoje razloge za zabrinutost preko mehanizma EBRD-a pod nazivom Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (IPAM).

IPAM nezavisno razmatra pitanja projekta za koja se veruje da su prouzrokovala (ili bi mogla da prouzrokuju) štetu. Svrha ovog mehanizma je: da podrži dijalog između zainteresovanih strana na projektu radi rešavanja pitanja vezanih za zaštitu životne sredine, socijalnih pitanja ili pitanja vezanih za javno objavljivanje podataka; da utvrdi da li je Banka poštovala svoju [Politiku zaštite životne sredine i socijalnu politiku](#) ili određene odredbe svoje [Politike pristupa informacijama](#) koje se odnose na konkretan projekat; i po potrebi, da rešava bilo koje postojeće nepoštovanje ovih politika, istovremeno sprečavajući buduće slučajeve neusklađenosti Banke sa propisima.

Posetite [veb stranicu Nezavisnog projektnog mehanizma odgovornosti](#) za više informacija o IPAM-u i njihovom mandatu; načinu [podnošenja Zahteva](#) za pregled; ili kontaktirajte IPAM putem elektronske pošte ipam@ebrd.com kako bi dobili smernice i više informacija o IPAM-u i načinu podnošenja zahteva.